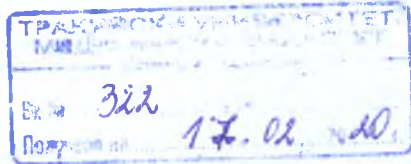

РЕЦЕНЗИЯ

До
Председателя на научното жури
Определено със Заповед N3471/16.12.2019 г.
На Ректора на Тракийски Университет – Стара Загора
Ул. „Армейска” 11, ет. 2, ст. 18
Стара Загора

На Ваша заповед № 3471 от 16.12.2019 г. и Решение на ФС при Тракийски Университет – Стара Загора, протокол № 9 от 10.12.2019 г. Приложено представям: Рецензия по процедура за защита на дисертационен труд на **д-р Николай Иванов Тодоров**, редовен докторант, отчислен с право на защита, по научна специалност Акушерство и гинекология, професионално направление 7.1. Медицина, област на висшето образование 7 Здравеопазване спорт, за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” към Катедра „Акушерство и гинекология“, Медицински Факултет, Тракийски Университет – Стара Загора, на тема: **„Доплерова велосиметрия на маточните артерии в първия триместър, в съчетание с някои анамнестични, клинични и биохимични фактори, предвиждащи развитие на хипертензивни състояния на бременността”**

Рецензент: Проф. Д-р Мария Любенова Малинова, дм

Научна специалност: „Акушерство и гинекология”

Институция: Катедра Акушерски грижи, ФОЗ, Медицински Университет –Пловдив

Адрес и контакти:

Пощенски адрес: 4002 Пловдив, бул. „Руски” № 80, вх Б, ет 2, ап. 6

Електронен адрес: prof_lub_malibaby.bg

Телефон: 0888319083

Рецензията е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАСТрУ.

I. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с изискванията от Процедура за придобиване на ОНС „доктор” в Тракийски Университет - Стара Загора и Правилника на ТрУ-Стара Загора и включва всички изискуеми документи:

- Заявление до Ректора на ТрУ-Стара Загора за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд.
- Автобиография в европейски формат с подпис на докторанта.
- Нотариално заверено копие от диплома за висше образование.
- Дисертационен труд.

- Автореферат.
- Заповеди за зачисляване в докторантура, за отчисляване с право на защита.
- Протокол от изпит- докторански минимум по специалността (по образец).
- Списък на научните публикации по темата на дисертацията.
- Списък на участията в научни форуми.
- копия на публикациите и научните съобщения по темата на дисертационния труд (с подпис на докторанта).
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи.
- Други документи, свързани с хода на процедурата.

По представения комплект материали нямам забележки и коментари.

Структурата на представения за рецензия дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ — чл. 4, ал. 2; ППЗРАСРБ на Тракийски Университет – Стара Загора чл. 48.

II. Биографични данни.

Д-р Николай Иванов Тодоров е роден през 1986 г. в гр. Карлово. През 2013 г. год. придобива магистърска степен по медицина във МФ на ТрУ- Стара Загора с оценка много добър (Диплома №195915, рег. №4619/22.02.2013 г.). След конкурс, със ЗР №288/20.02.2014 е зачислен за редовен аспирант в катедра „Акушерство и гинекология” при МФ към ТрУ-Стара Загора. През 2019 г. придобива специалност „Акушерство и гинекология” (Диплома № 083136, рег. № 0229941/21.06.2019 г.). Във връзка с дисертационния труд има 3 публикации и две научни съобщения. Владее писмено и говоримо английски и немски език и притежава високо ниво на компютърна грамотност, както и умения за работа в екип.

III. Дисертационен труд. Характеристика и оценка на дисертационния труд.

Представеният дисертационен труд като цяло съдържа 109 страници. Написан и е структуриран правилно и съобразно изискванията: Въведение-3 страници, литературен обзор —20 страници, цел и задачи- 1 страница, материал и методи-17 страници, статистически методи – 1 страница, резултати – 20 страници, обсъждане - 11 страници, обобщение - 3 страници, изводи- 1 страница, книгопис- 20 страници.

Обемът на дисертационния труд е малък. Обикновено той трябва да е в рамките на 120 - 150 страници.

Въведението ясно, точно и логично обосновава причините и необходимостта от написването на дисертационния труд. След въведението, което насочва към основните въпроси, обсъждани и разработвани в дисертационния труд, следва литературен обзор.

Литературният обзор е само 20 страници, което е недостатъчно за дисертационен труд. Обичайният обем е прието да бъде 30- 35 страници. Литературният обзор включва следните раздела: определение и фактори на ПЕ, честота на ПЕ, етиология (патогенеза, класификации и определения, алгоритми за скрининг на РЕ и РІН, фактори подлежащи на профилактика и терапия, терапия за предотвратяване на ПЕ). За най-голяма изненада в него не откривам раздел, дискутиращ доплерово изследване при бременни, в частност доплерова велосиметрия на маточни артерии и нейните възможности за скрининг на бременни в първи триместър, които са застрашени от развитие на ПЕ и или ИУРП. За мене това е важен пропуск, защото с това започва заглавието на дисертационния труд. Доплеровата велосиметрия е и в основата на поставената цел и включена в поставените задачи № 4 и № 6. Такава глава в литературния обзор липсва. Освен това, за мен е абсолютно недопустимо в научен труд, който има претенции да бъде дисертационен, да липсват коректно цитирани информационни източници. В основния текст не са отбелязани цифрови препратки към библиографията и не са посочени точните страници, от които са взети цитатите. Това противоречи на строгите изисквания към един дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор”. Текстово са упоменати само 10 от включените 150 източника в книгописа!?

Целта е формулирана: Да се идентифицират възможно най-рано бременните с висок риск от развитие на прееклампсия и гестационна хипертония, при които да бъдат приложени профилактика, активно наблюдение и навременно лечение, предотвратяващо тежките усложнения на прееклампсията, въз основа на Доплерово изследване на аа Uterinae и други анамнестични, клинични и биохимични фактори, самостоятелно или в комбинация, в първия триместър на бременността.

Що се касае до поставените **задачи**, се радвам, че дисертантът се е съобразил с препоръките и ги е редуцирал до 6.

В материал и методи е представен клиничния материал и методите на изследване: анкетна карта, Доплерова велосиметрия на маточни съдове, САН, ВМІ, възраст, стойности на PAPP-A и β – hCG. Направени са 432 скрининга от 2014 до 2017 г. Данни за изхода от бременността са събрани от 240 пациентки. Подбран е група от бременни жени в първи триместър на бременността (11 – 13 г.с. + 6 дни), по време на провеждане на биохимичния скрининг.

Използвани Статистически методи Получените от проучването резултати са обработени статистически с пакета програми IBM SPSS Statistics, Version 24. Използвано е ниво на значимост $P < 0.05$.

В раздела резултати са разгледани резултатите от поставените 6 задачи, онагледени посредством фигури и таблици.

Обсъждането показва владееене на проблема и възможността за съвременото му интерпретиране.

Обобщение Според получените данни от настоящото проучване на първо място по значимост е Доплеровата велосиметрия на маточните артерии. Използването на Доплер на маточните артерии, САН, ВМІ, възраст, стойности на PAPP-A и β -hCG в ранните гестационни срокове, по време на биохимичния скрининг (11-14 г.с.) би дало възможност

за селектиране на рисковите бременни, при които системното наблюдение, ранната профилактика и навременното лечение, могат да допринесат за намаляване на майчината и детска смъртност. Ранното управление на протромботичния синдром, кръвното налягане, инсулиновата резистентност, абнормният липиден профил, или хиперхомоцистенемията, могат значително да намалят честотата на възникване на РЕ, при подходящо подбрани пациенти. При данни за повишен риск за развитие на прееклампсия

IV. Актуалност на проблема и формиране на целите и задачите.

Актуалността на дисертационния труд е в търсенето на възможност за ранен скрининг на РЕ. Той има за цел да предложи оригинална, точна собствена методика за скрининг на бременни жени, за ранно откриване на тези, които могат да развият РЕ, а от там да се намалят рисковете за преждевременно раждане, ИУРП и/или антенатална смърт.

Дисертационният труд е изграден въз основа на резултати публикувани в три публикации, в които д-р Тодоров е първи автор и две участия в научени форуми, в едното от които дисертантът е първи автор.

V. Методични подходи, представяне и анализ на резултатите.

Обсъждането е много важен елемент от дисертационния труд, защото демонстрира научната зрялост на автора, способността му да анализира резултатите и да прави научни обобщения от тях. В заключение изводите са точно свързани с поставените задачи.

VI. Приноси и значимост на дисертационния труд за науката и практиката.

Приносите са достоверни и са разделени в три групи: с оригинален, потвърдителен характер и с практично приложение.

Библиографията включва 150 литературни източника, от които 15 на кирилица и 135 на латиница. От тях 32 източника са от последните 5 години. За съжаление дисертантът не се е съобразил с моите забележки изказани на вътрешната защита. Затова книгописът отново изглежда написан небрежно и набързо, без спазване на правилата. Не прави добро впечатление изписването на имената на авторите, тяхната последователност, година, волюм на списанието, страници – от...до...и точка. Като пример ще дам следното: няма публикация под №21. На номера 40, 53, 66, 74, липсват годините на публикуването; Под №53 напр. фигурира „53. *Ethel M Frese, Ann Fick and H. Steven Sadowsky .Blood Pressure Measurement Guidelines for Physical Therapists*“. Тук, както и на повечето цитирания, не са изписани по изискванията имената на авторите, не е посочен източника – списание, година, волюм и страници. Т.е. „*Frese E.M., Fick A., Sadowsky H.S. Blood pressure measurement guidelines for physical therapists. Cardiopulm Phys Ther J. 2011;22:(2):5–12.*“ На № 66 са посочени само автори и заглавие. Няма списание, година, волюм и страници. А трябва да се добави *Ultrasound Obstet Gynecol. 1997,9:(2):94-100.* На № 68 отново няма посочено списанието,

в което е публикувана статията (*Fetal Diagn Ther*). На № 74 - няма година, волюм, страници (2011,25:(4):391-403), на №104 – няма страници.

Дисертационният труд е онагледен с 29 фигури, 19 таблици и 1 графики. Авторефератът, в обем от 87 страници е съставен съобразно изискванията на съответните правилници и отразява цялостно основните резултати, постигнати в дисертационния труд, като логично съдържа и всички пропуски упоменати по-горе за дисертационния труд.

VII. Критични забележки и препоръки са упоменати по отделните раздели.

VIII. Заключение

В заключение, в този му вид дисертационният труд малко ме разочарова. Очаквах повече. Един чудесен замисъл остава нереализиран напълно. Разбира се, моите забележки във връзка с труда, нямат за цел да намалят неговата стойност, а точно обратното, целят той да добие завършен вид на сериозно и отговорно, национално значимо проучване. Считаю темата за актуална, получените данни са интересни и с практическо приложение за ранно откриване на жени предразположени към развитие на РИН и ПЕ по време на бременността.

Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на **д-р Николай Иванов Тодоров** образователната и научна степен „Доктор”.

16.02.2020 год.

Гр. Пловдив

Рецензент

/Проф. д-р Мария Малинова, дм/